

Tilinpäätös 2023

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Tuloslaskelma

Yhdyskuntatekniikan lautakunta	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Toimintatuotot	1 342 500	1 811 449	134,93 %	1 672 838	8,29 %
Myyntituotot	258 500	587 205	227,16 %	553 488	6,09 %
Maksutuotot	244 000	193 855	79,45 %	167 722	15,58 %
Tuet ja avustukset	0	31 810	0,00 %	1 431	2 122,89 %
Muut toimintatuotot	840 000	998 579	118,88 %	950 197	5,09 %
Toimintakulut	-13 202 952	-13 595 637	102,97 %	-17 656 866	-23,00 %
Palkat ja palkkiot	-2 713 248	-2 521 756	92,94 %	-2 416 123	4,37 %
Henkilösivukulut	-617 524	-592 410	95,93 %	-654 073	-9,43 %
Palvelujen ostot	-9 118 980	-9 685 377	106,21 %	-13 765 947	-29,64 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-428 700	-462 720	107,94 %	-450 416	2,73 %
Avustukset	-220 000	-225 608	102,55 %	-209 322	7,78 %
Muut toimintakulut	-104 500	-107 766	103,13 %	-160 985	-33,06 %
Toimintakate	-11 860 452	-11 784 188	99,36 %	-15 984 029	-26,28 %
Sisäiset tuotot yhteensä	0	3 359	0,00 %	864	288,54 %
Sisäiset menot yhteensä	-724 524	-703 631	97,12 %	-657 554	7,01 %
joista:					
Puhtauspalvelut	-13 500	-5 671	42,01 %	-8 111	-30,08 %
Rakennusten vuokrat	-20 000	-65 988	329,94 %	-59 826	10,30 %
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-9 700	-29 455	303,66 %	-25 213	16,82 %
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 855	41 160	-	40 803	-
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-290	-286	-	-392	-

Erittely palveluryhmittäin

Maankäytön ja yhdyskuntarakentamisen palvelut	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	1 333 500	1 798 618	134,88 %	1 661 442	8,26 %
Ulkoiset toimintamenot	-7 097 952	-7 460 406	105,11 %	-10 181 467	-26,73 %
Toimintakate	-5 764 452	-5 661 788	98,22 %	-8 520 025	-33,55 %
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	0	3 359	0,00 %	864	288,54 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-506 048	-485 154	95,87 %	-482 846	0,48 %
Joukkoliikenne	TA 2023	TP 2023	Tot. %	TP 2022	Muutos %
Ulkoiset toimintatuotot	9 000	12 831	142,57 %	11 396	12,59 %
Ulkoiset toimintamenot	-6 105 000	-6 135 231	100,50 %	-7 475 399	-17,93 %
Toimintakate	-6 096 000	-6 122 399	100,43 %	-7 464 003	-17,97 %
<i>sisäiset toimintamenot</i>	-218 476	-218 476	100,00 %	-174 708	25,05 %

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden, tontti- ja paikkatietopalveluiden, palvelualueen yhteisten hallintopalveluiden sekä kunnallistekniikkapalveluiden tuottamisesta. Lautakunta vastaa myös kunnan yleisistä alueista sekä metsien hoidosta. Lautakunnan määrärahoista jaetaan avustuksia vuonna 2023 yksityisteille ja vapaapalokuntien kiinteistöjen korjaamiseksi. Yhdyskuntatekniikan lautakunta jakaa avustuksia talkootyöhön kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen sekä nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen.

Joukkoliikenteen toimintaa koordinoidaan yhdyskuntatekniikan palvelualueelta. Kunnan joukkoliikenneviranomaisen on HSL.

Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Sote-uudistuksen myötä Länsi-Uudenmaan pelastuspalvelujen tuottamat palo- ja pelastuspalvelut siirtyvät Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alussa. Lautakunnan alaiseen toiminnasta on siirtynyt pois noin 2,8 miljoonan euron kustannukset. Lautakunnan alaiseen toimintaan jäävät edelleen palo- ja pelastustoimeen kohdistuvat eläkekulut sekä vapaapalokuntien rakennuksille osoitetut avustusrahat.
- Yleinen kustannustason nousu on ollut voimakasta, mikä vaikuttaa kaikkeen toimintaan.
- Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja ylläpidon määrärahojen tarve kasvaa
- Kunnossapidon kustannukset vaihtelevat voimakkaasti sääolosuhteiden mukaan. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin.
- Kunnossapidon määrärahoja on kohdennettava kunnallistekniikan vastuulle siirtyneille hulevesijärjestelmille.
- Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteeseen, mutta matkustajamäärien elpyminen on alkanut. Kirkkonummen kunnan HSL:lle maksama kuntaosuus joukkoliikenteen järjestämisestä riippuu mm. matkustajamäärien kehityksestä ja lippujen hinnoittelumallista. Joukkoliikenteeseen varatun määräraharapeen arviointiin vuonna 2023 liittyy epävarmuutta. Kirkkonummen kuntaosuudet TTS-kaudella 2023-2025 ovat 6,7-7,7 milj. euroa vuosittain ennen edellisten vuosien kertyneen ylijäämän vähentämistä. Keväällä 2022 julkaistun HSL:n tilinpäätöksen 2021 mukaan HSL sai valtion myöntämiä joukkoliikenteen koronatukia lähes 87 milj. euroa, josta kohdistui noin 3,6 milj. euroa Kirkkonummen kuntaosuuteen ja näin ollen ylijäämää muodostui 2,7 milj. euroa 31.12.2021. Vuoden 2022 lopussa arvioidaan HSL:n käyttöennusteen mukaan Kirkkonummen kuntaosuuden ylijäämää olevan yhteensä 4,832 milj. euroa, josta hyvitetäisiin 1,610 milj. euroa vuonna 2023 ja 805 000 vuosina 2024-2025. Tulevina vuosina metroliikenteen kasvavat infra-kustannukset nostavat Kirkkonummen kuntaosuutta.

Toiminnan painopistealueet

Talousarviossa on huomioitu kunnan talouden tasapainottamisen vaatimukset. Haastavassa kuntatalouden tilanteessa tarvitaan toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi ja toiminnan kustannusten hallitsemiseksi. Käytössä olevat resurssit on kohdennettava tärkeimpiin tehtäviin.

Joukkoliikenteen määrärahavaraus on tehty HSL:n hallituksen 25.10.2022 § 106 mukaisesti.

Kaavoitus, tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen sekä kunnan maapolitiikan hoitaminen ovat keskeisiä toimintoja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa ja kasvun tukemisessa.

- Kaavoitushankkeiden toteuttaminen kuntastrategian, kaavoitusohjelman ja maankäytön kehityskuvan tavoitteiden mukaisesti. Yrityskaavahankkeita koskevat kaavoitusaloitteet käsitellään välittömästi kaavoitusohjelman käsittelyn ulkopuolellakin.
- Pyritään varmistamaan riittävät henkilöresurssit kaavoitusohjelman, investointiohjelman sekä maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen toteuttamiseksi asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämisessä. Vuonna 2023 valmistellaan ja linjataan Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelmaa koskevat keskeiset päätökset, mikä edellyttää palvelualueen virkahenkilöiden osallistumista hankkeeseen.
- HINKU-tavoitteiden sekä energian säästön edistäminen ja Kirkkonummen kunnan kestävä energia ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen. Edistetään kestävää yhdyskuntarakennetta, liikenteen päästöjen vähentämistä ja energiatehokasta rakentamista kaavoituksella ja tontinluovutuksilla, edistetään kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnin selvittämistä, kehitetään uusia toimintatapoja mm. hankinnoissa. Talousarvioehdotuksen investointiossa sisältää määrärahoja seuraaville SECAP-suunnitelman mukaisille toimenpiteille:
  - Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa (investointihankkeet)
  - Kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen (investointihankkeet).

Varaudutaan myös akuutteihin energiansäästötoimenpiteisiin

- katuvalaistuksen säättämiseen tekniikan mahdollistamissa puitteissa

Kunnanvaltuustoon nähden sitovat määrärahat

Lautakunnan tehtävien yhteenlaskettu ulkoisten toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova. HSL:n yhteistyöhön varatut määrärahat ovat erikseen sitovia.

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset poikkeamat 31.12.2023

Lautakunnan talousarvio kokonaisuutena toteutui talousarvion mukaisesti, toimintakatteen toteuman ollessa 99,36 %. Henkilöstökustannukset toteutuivat jonkin verran talousarviota alempana vuoden aikana jonkin aikaa täyttämättä olleiden tehtävien takia. Palvelujen ostot toteutuivat talousarviossa ennakoitua suurempana (ylitys lautakunnan tasolla noin 0,5 milj. euroa). Ylityksen syynä on talvikunnossapidon kasvaneet kustannukset, jotka johtuvat sääolosuhteista sekä yleisestä kustannustason noususta. Lautakunnan toimintatuotot, mm. maanvuokratulot, toteutuivat jonkin verran budjetoitua suurempana.

Joukkoliikenteen toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti. HSL laskuttaa kuntaosuuksia HSL:n hyväksytyin talousarvion mukaisesti, joten joukkoliikenteen osalta toteuma on talousarvion mukainen. HSL:n tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan HSL:n tulos 2023 on toteumassa budjetoitua positiivisempana, mutta Kirkkonummen kuntaosuus on toteutumassa merkittävästi talousarviota suurempana. Mahdollinen kuntaosuuden ali- tai ylijäämä vaikuttaa seuraavina vuosina maksettavaan kuntaosuuteen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Onnistuminen 31.12.	Vastuu	Tila
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Tähtäämme vahvaan ja suunnitelmalliseen väestökasvuun.		Kuntastrategian mukaisen väestönkasvun sekä strategian mukaisten asuinrakentamisen tavoitteiden toteutumiseksi kuntaan tarvitaan uutta asuntorakentamista, mitä varten tarvitaan uusia asemakaava-alueita.	Kuntastrategian ja kaavoitusohjelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen. Vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen uuden asuinrakennusoikeuden määrä on n. 40 000 kem ²	Kirkkonummen liikekeskustan keskeinen kaavahanke eli Tallinmäen asemakaava tuli lainvoimaiseksi. Uusien lainvoimaisten asemakaavojen rakennusoikeus on noin 33 500 kem ² (lähes 85 % tavoitteesta).	kunnan-arkkitehti	Toteutui osittain
		Kunta on kaavoittanut viime vuosina monia kerrostalovaltaisia alueita. Kuntastrategian mukaisesti lisätään pientalojen ja rivitalojen osuutta kaavoituksessa.	Pientalojen ja rivitalojen osuuden kasvattaminen siten, että se on vähintään 67 % vuoden aikana kaavoitettavasta kerrosalasta	Pientaloasumisen asemakaavoja ei saatu lainvoimaisiksi, vaikka niitä oli useita vireillä.	kunnan-arkkitehti	Ei toteutunut
	2. Tasapainotamme taloutta	Tontinmyynti- ja vuokratuloja tarvitaan vahvistamaan kunnan taloustilannetta. Omakotitonttituoto kunnan omistamalle maalle on ollut viime vuosina vähäistä.	Tavoitteena on luovuttaa vuosittain vähintään 50 omakotitonttia sekä 5000 k-m ² kerrostalo-, rivitalo sekä yhtiömuotoisia pientalotontteja, joista pitkällä tähtäimellä yli puolet on rivitalo- sekä pientalotontteja.	Omakotitontteja luovutettiin 3 kpl. Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin 4200 k-m ² . Omakotitonttien luovutukset olivat vuokratonttien myyntejä. Kunnalla ei ole tällä hetkellä luovutuskelpoisia omakotitontteja. Seuraava tonttihaku käynnistetään Juhlakallion asemakaava-alueella, kun riittävä kunnallistekninen valmius on saavutettu.	kunnan-geodeetti	Toteutui osittain
	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Kunnan metsästrategian mukaan vuotuiset hiilinielut (kasvu m ³ /v) vähenevät.	Uusi metsästrategia lisää vuotuisista hiilinielua, turvaa luonnon monimuotoisuutta ja vuotuisilla puunmyyntituloilla	Kunnan metsästrategiaa ei saatu hyväksytyä vuoden 2023 aikana.	kunta-tekniikkapäällikkö	Ei toteutunut

			katetaan vähintään metsien hoidon kustannukset.			
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Huolehdimme keskuksien, asuntoalueiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuudesta myös kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä kehittäen.		Kunta tavoittelee kestävien kulkumuotojen kasvua sekä ympäristö- että talousvaikutusten kannalta. Koronapandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteen käyttäjämääriin.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvu.	Nousujen määrä (lkm.) ja niiden muutos edelliseen vuoteen verrattuna. Toteuma 31.12.2023. Lähijunaliikenne 2023: 1 521 000 / +7,4 % (2022: 1 416 000, 2019: 1 748 000). Kirkkonummen sisäiset bussilinjat (ml. Siuntion linjat 181 ja 182) 2023: 413 000 / +3,5 % (2022: 399 000, 2019: 333 000). Kirkkonummen seutulinjat 2023: 1 565 000 / -16,2 % (2022: 1 868 000, 2019: 1 392 000). Kirkkonummen U-linjat 2023: 612 000 / +43 %, (2022: 428 000, 2019: 498 000).	yhdyskunta-tekniikan johtaja	Toteutui osittain
	2. Tasapainotamme taloutta	HSL:n kuntaosuuden taso on ennen edellisten vuosien ylijäämää 7,7 milj. euroa v. 2023. Koronapandemia	Kunnan subventioaste pysyy alle 50 %.	Kunnan joukkoliikenteen subventioaste oli 41,4 % vuonna 2022 ilman edellisvuosien	yhdyskunta-tekniikan johtaja	Ei tietoa

		<p>on vaikuttanut voimakkaasti joukkoliikenteeseen .</p> <p>Tulevina vuosina metrolinjojen kasvavat infrakustannukset tuovat nousupainetta Kirkkonummen kuntaosuuteen.</p>		<p>yli-/alijäämää. Poikkeuksellisen hyvää tilannetta selittivät vuonna 2022 koronatilanteesta johtuvat valtion joukkoliikennetuet HSL:lle ja niiden kohdentuminen Kirkkonummen kuntaosuuteen.</p> <p>HSL:n osavuosi-katsauksen 2/2023 mukaan Kirkkonummen kuntaosuuden ennustetaan olevan ilman yli-/alijäämää 49,6 %. HSL:n tilinpäätösennusteissa Kirkkonummen kuntaosuuden on ennakoitu nousevan. Lopullinen subventioprocentti selviää keväällä 2024 HSL:n tilinpäätöksestä.</p>		
<p>2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinkutavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Energian säästäminen katuvalaistuksessa.</p> <p>Katuvalaisimista noin 50 % led-valaisimia.</p>	<p>Tavoite muuttua vanhoja valaisimia led-valaisimiin noin 700 kpl vuodessa.</p>	<p>Valaisimia on vaihdettu vuonna 2023 noin 700 kpl.</p>	<p>kunta-tekniikkapäällikkö</p>	<p>Toteutui ✓</p>
		<p>Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen infran uudisrakentamisessa</p>	<p>Muutetaan urakkakilpailutuksia siten, että urakoissa voidaan harkinnan mukaan ottaa</p>	<p>Lautakunta linjasi hiilidioksidipäästöjen vähentämistä kunnallistekniikan urakoissa</p>	<p>kunta-tekniikkapäällikkö</p>	<p>Toteutui ✓</p>

		a. Urakoissa ei tällä hetkellä ohjausta hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.	huomioon päästöjä vähentäviä tavoitteita.	30.03.2023 § 38, ja urakkakilpailutuksen on toteutettu em. päätöksen mukaisesti päätöksen jälkeen.		
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnallistekniikan investointihankkeiden yhteydessä joudutaan usein tekemään paljon lisä- ja muutostöitä.	Yhdyskuntatekniikan kilpailutusten laatua parannetaan siten, että urakoiden lisätöiden määrä vähenee 20 %.	Joissakin vuoden 2023 hankkeissa on ollut haasteita, jotka eivät ole johtuneet kilpailutuksesta. Nämä ennakoimattomat tilanteet ovat aiheuttaneet lisä- ja muutostöitä urakoissa.	kunta-tekniikkapäällikkö	Ei toteutunut ✘

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Onnistuminen 31.12.	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen: Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunta ei onnistu kilpailutuksen kautta saamaan infrarakennushankkeisiin urakoitsijoita.	Varmistetaan hankkeiden oikea-aikainen kilpailutus. Varmistetaan, että hankkeen rakennussuunnitelmat ovat toteutuskelvolliset.	Vuoden 2023 kunnallistekniikan hankkeisiin saatiin urakoitsijat suunnitellusti. Osassa hankkeita on ollut suunnitelmien laatutasossa haasteita, joilla on ollut vaikutusta toteutukseen.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Yleis- ja asemakaavat viivästyvät, jolla on vaikutus infrahankkeiden aikatauluun.	Pyritään varmistamaan kaavoituksen eteneminen panostamalla mm. kunnallistekniikan yleissuunnittelun laatuun. Luodaan realistiset aikataulutavoitteet hankkeille, jolloin hankkeiden rakentamisen aikataulutarkkuus paranee. Neuvottelemme proaktiivisesti maanomistajien kanssa.	Hankkeiden aikataulut ovat olleet liian kireät henkilöresurssiin nähden. Osa hankkeista on viivästynyt siten, että toteutus ei ole tapahtunut suunnitellusti ja tämä on johtanut siihen, että hankkeiden toteutus on ruuhkautunut.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Kunnan infrarakennushankkeiden viivästyminen ja kustannusten nousu esim. pilaantuneiden maamassojen vuoksi, urakoitsijan konkurssin vuoksi, yleisen kustannustason nousun vuoksi, suunnittelun puutteiden ja virheiden johdosta tulevat viivästykset ja kustannusten nousut.	Huolehditaan, että hankkeet suunnitellaan hyvin ja kohteista tehdään riittävät tutkimukset, joilla vältetään olosuhteista muodostuvat epävarmuustekijät. Varmistetaan urakoitsijoiden luotettavuus ennen sopimusten allekirjoittamista ja pyritään mahdollisimman hyvin ennakoimaan yleisen kustannustason vaikutus hankkeisiin esim. teettämällä uudet kustannusarviot, mikäli aiempi arvio on jo vanhentunut.	Vuoden 2023 hankkeissa on ollut olosuhteista johtuvia muutoksia osassa hankkeita. Hankkeiden kustannusarviot ovat pääsääntöisesti olleet ajantasaisia. Kaikki urakoitsijat on tarkistettu ennen sopimusten allekirjoittamista ja kaikki urakoitsijat ovat täyttäneet vaaditut kriteerit.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

<p>1. Houkuttelemme ja kasvamme</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Toiminnallinen riski</p>	<p>Henkilöresurssien vajeus ja kilpailu osaavasta henkilökunnasta, jolloin uusien henkilöiden palkkaaminen vaikeutuu.</p> <p>Riittävät henkilöresurssit vaikuttavat koko lautakunnan alaiseen toimintaan. Vaje johtaa olemassa olevan henkilöstön uupumiseen. Ilman riittäviä resursseja investointien toteutuminen oikeassa aikataulussa vaarantuu.</p> <p>Kunnossapidon osalta on riskinä, että palvelut kuntalaisille heikentyvät oleellisesti ja tällä voi olla kuntalaisten terveyttä ja henkeä vaarantava vaikutus. Heikkolaatuiset palvelut ovat kunnan imagon ja tavoitteiden kannalta vahingolliset.</p>	<p>Huolehditaan, että henkilöstö voi hyvin ja että Kirkko-nummen kunta on haluttu paikka työskennellä.</p> <p>Varmistetaan, että avoimet tehtävät täytetään ja panostetaan rekrytoinnin laatuun mm. käyttämällä asiantuntijoita apuna.</p> <p>Lisätään yhteistyötä mm. oppilaitosten kanssa, jotta alalle saadaan uusia tekijöitä.</p>	<p>Vuoden 2023 aikana saatu täytettyä kaikki täytettävänä olleet tehtävät. Organisaatiota on vahvistettu hankkimalla ulkopuolista palvelua rakennushankkeiden valvontaan ja kunnossapidon asiakaspalveluun. Organisaatiota kehitetään edelleen, jotta voidaan turvata laadukkaat palvelut kuntalaisille ja toiminnan tavoitteiden saavuttaminen ja investointihankkeiden sujuva sekä laadukas suunnittelu ja toteutus.</p>	<p>Toden- näköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6</p>
<p>3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin</p>	<p>2. Tasapainotamme taloutta</p>	<p>Strateginen ja taloudellinen riski</p>	<p>Vaikeiden sääolosuhteiden vaikutus kunnossapitopalveluiden tuottamiseen. Vaikeat sääolosuhteet nostavat kunnossapidon kustannuksia merkittävästi.</p> <p>Ilmastonmuutos on aiheuttanut sen, että etenkin talvet voivat muuttua Etelä-Suomessa runsas lumisiksi ja sään nopea vaihtelu nollan molemmin puolin lisää kunnossapidon tarvetta huomattavasti hiekoituksen tarpeen lisääntyessä.</p>	<p>Huolehditaan, että kunnallisteknikkapalveluilla on riittävät resurssit niin henkilöstön osalta kuin määrärahojen osalta.</p> <p>Huolehditaan lisäksi, että henkilöstön ammattitaito on ajan tasalla.</p> <p>Varmistamme, että talvikunnossapitotöiden laatua valvotaan riittävästi.</p>	<p>Riski vaikeista sääolosuhteista on toteutunut vuoden 2023 aikana, mikä on johtanut kustannusten nousuun talvikunnossapidon osalta. Organisaatiota on vahvistettu hankkimalla ulkopuolista palvelua kunnossapidon asiakaspalveluun.</p>	<p>Toden- näköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9</p>

			Olosuhteet vaikuttavat myös siihen, että miten kunta pystyy reagoimaan kuntalaisilta tulevaan palautteeseen. Palautteen määrä kasvaa huomattavasti vaikeiden sääolosuhteiden vallitessa.			
2. Investoimme tulevaisuuteen		Toiminnallinen riski	Konsulttitoimeksiannot (selvitykset ja yleisluonteiset suunnitelmat). Konsulteilta ei saada tarjouksia tai tarjoutumisia hyvin rajoitetusti.	Tiivis yhteistyö konsultin kanssa ja hyvin laaditut kilpailutusasiakirjat. Sopivat suunnittelukokonaisuudet Hyvä tilaajaimago. Riittävä ja osaava henkilöstö hoitamaan tehtäviä.	Riski ei ole toteutunut. Jokaiseen hankkeeseen on saatu hyvin tarjouksia sekä suunnittelijat on saatu valittua jokaiselle hankkeelle.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
2. Investoimme tulevaisuuteen: Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.		Strateginen ja taloudellinen riski	Kaavoitusohjelman toteutumatta jääminen. Kaavahanke jumiutuu, kun suunnitteluratkaisua ei löydy tai maanomistajan näkemykset tavoitetilasta muuttuvat laaditusta kaavoituksen käynnistämispöytäkirjasta tai muista syistä, kuten ennakoimattomat selvitystarpeet.	Vuorovaikutus maanomistajien kanssa ja riittävien resurssien varaaminen ja työn ohjaaminen. Realistiset aikataulut.	Riski on toteutunut osittain, kaikkia kaavahankkeita ei ole saatu edistettyä suunnitellusti. Pientalovaltaisten alueiden täydennysrakentamiseen tähtäävät kaavahankkeet ovat osoittautuneet kunnallistekniikan yleissuunnittelulle haasteeksi.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämialue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2023	Onnistuminen 31.12.	Tila
Investointihankkeiden taloudellinen seuranta	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrä-rahojen alittaminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät hankkeen suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hankkeet toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.	Investointien toteumatilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuosisikatsaus ja toimintakertomus. Talousarvion toiminnallisena tavoite	Investoinneista on raportoitu säännöllisesti. Joidenkin hankkeiden aikatauluissa on ollut jonkin verran aikatauluviivettä ja/tai kustannusarvion ylityksiä.	Toteutui ✔
Kunnan omaisuuden arvon säilyttäminen	Käyttötalouden määrärahat eivät riitä riittävään ylläpidon tasoon, korjausvelka kasvaa. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Hoidon tason säilyttäminen vähintään lainmukaisella tasolla. Rakennetun ympäristön ylläpidolla taataan turvallinen ympäristö. Kunnossapidon toimenpiteillä säilytetään rakennetun omaisuuden arvo. Yleisiä alueita ylläpidetään pitkäjänteisellä suunnitelmalla.	Ylläpidon säästötoimenpiteet kohdistetaan sellaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät alenna omaisuuden arvoa. Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Seurataan, että määrärahat riittävät käyttökustannuksiin Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten tavoitteiden sekä talouden tilanne säännöllisesti.	Lautakunnalle on raportoitu säännöllisesti toiminnallisten tavoitteiden ja talouden toteutumista. Vuonna 2023 katu- ja viheralueiden kunnossapidosta on tehty kuntien kustannusvertailu, jonka tulosten perusteella Kirkkonummella erityisesti päällysteiden korjausten ja talvikunnossapidon osalta on tutkittava kunnossapidon laadun ja tason riittävyttä omaisuuden säilymisen ja turvallisuuden turvaamiseksi.	Toteutui osittain 🟡
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan.	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista. Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä. Toiminnan tavoitteet	Palvelualueen vastuuhenkilöt varmistavat, että osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Vastuuhenkilöt	Henkilöstötilannetta on seurattu tarkasti. Avoimena olleisiin tehtäviin on saatu rekrytoitua henkilöitä, mutta vaihtuvuutta on ollut ja resurssipula on viivästyttänyt hankkeita ja kuormittanut	Toteutui osittain 🟡

	<p>Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle.</p> <p>Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua.</p> <p>Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta.</p> <p>Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin.</p> <p>Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä päivittää.</p>	<p>asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti.</p> <p>Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla.</p> <p>Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein.</p> <p>Palvelualue panostaa koulutukseen ja vahvistaa osaamista asiantuntijatasolla.</p> <p>Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.</p>	<p>sekä varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin.</p> <p>Palvelualueen johtoryhmä varmistaa riittävät resurssit palvelualueella.</p> <p>Johtoryhmä seuraa toimialan henkilöstön vaihtumista ja avoimien paikkojen täyttämistä.</p>	<p>henkilöstöä. Vuosittainen henkilöstö- ja koulutus-suunnitelma on laadittu ja henkilöstöä on koulutettu.</p>	
--	---	---	--	--	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösuunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiatarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiatarkistaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Maankäytön ja yhdyskuntatekniikan palveluryhmä	Anna-Kaisa Kauppinen	Yhdyskuntatekniikan johtaja	Tero Luomajärvi	Kunnanarkkitehti
Kaavoitus- ja liikennejärjestelmä-palvelut	Tero Luomajärvi	Kunnanarkkitehti	Simon Store	Asemakaavapäällikkö
Tontti- ja paikka-tietopalvelut	Otso Kärkkäinen	Kunnangeodeetti	Markku Korhonen	Paikkatietopäällikkö
Kunnallis-tekniikkapalvelut	Toni Keski-Lusa	Kuntatekniikkapäällikkö	Annika Selart	Kunnossapitopäällikkö
Joukkoliikenne	Toni Keski-Lusa	Kuntatekniikkapäällikkö	Anna-Kaisa Kauppinen	Yhdyskuntatekniikan johtaja
Hallinto	Sirpa Salminen	hallintopäällikkö	Kia Forsell	suunnittelija
Investointien tilivelvolliset vastuuhenkilöt:				
Muut pitkävaikutteiset menot	Markku Korhonen	paikkatietopäällikkö	Otso Kärkkäinen	kunnangeodeetti
Liikenneväylät ja puistot Liikunta- ja virkistysalueet	Toni Keski-Lusa	kuntatekniikkapäällikkö	Hannu Ruhanen	vastaava suunnitteluinsinööri

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut -yksikkö vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikenne-järjestelmäsuunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle, yritystoiminnalle ja yhdyskuntarakenteelle sekä kunnan kasvulle. Toteutetaan kunnan vetovoimaa ja kasvua tukevaa sekä ympäristöllisesti ja kaavataloudellisesti kestävää maankäytön suunnittelua ja asemakaavoja, jotka tukevat joukkoliikenteen kehittämistä. Alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitusohjelman toteuttaminen on yksikön keskeisin tehtävä yhteensopivasti kuntastrategian, kunnassa tehtyjen maankäyttölinjausten ja päivitettävän palveluverkkoselvityksen periaatteiden mukaisesti.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelma saataneen valmiiksi vuonna 2023. Alustavasti kunnalle asetettavat tavoitteet vuosittaiseksi asuin-rakennusoikeudeksi (arvio n. 40 000 k-m²) ja uusien asuntojen määräksi (arvio n. 430) säilyvät pitkälti MAL 2019 -suunnitelman mukaisina. MAL 2023 -suunnitelman pohjalta seudun kuntien ja valtiovallan kesken neuvoteltava MAL-sopimus on tarkoitus valmistua syksyn 2023 aikana.

Kirkkonummi on KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023. Se tarkoittaa, että kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut yksiköllä on vetovastuu KUUMA-kaavoitusryhmän toiminnasta.

Talousarviossa on varauduttu kaavahankkeiden edellyttämään asiantuntijapalvelujen ostoon (kaavojen edellyttämät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit).

Vuoden 2023 alussa kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluissa on henkilöstövajausta, millä on vaikutusta esimerkiksi kaavoitusohjelman toteuttamistavoitteiden saavuttamiseen.

Talousarvion toteutuminen, tilanne 31.12.2023

Talousarvion mukainen määräraha kaavahankkeiden asiantuntijapalvelujen ostoon alittui. Henkilöstökustannukset toteutuivat jonkin verran budjetoitua alempana. Syyskuudella 2023 kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelujen kaikki vakanssit saatiin täytetyiksi, kuitenkin yli puoli vuotta kaksi kaavoitusarkkitehdin virkaa oli täyttämättä. Edellä kuvatulla oli vaikutusta mm. siihen, ettei kaikkia kaavoitusohjelman tavoitteita saavutettu.

Tallinmäen ja Läntisen Gesterbyn asemakaavat tulivat lainvoimaisiksi. Niiden myötä uutta kerrostalojen asuinrakennusoikeutta syntyi noin 33 500 kem². Syksyllä yhdyskuntatekniikan lautakunta hyväksyi Villa Hagan puiston asemakaavaa koskevan ideasuunnitelman. Pientalovaltaisia asemakaavahankkeita on vireillä useita: Veikkolanpuro II, Mustikkarinne, Tolsanjärvi, Kvis, Pohjois-Jorvas sekä Tassumäki. Masalan osayleiskaava hyväksyttiin, joskin siitä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka toisaalta hylkäsi Kuntakeskuksen 2. vaiheen osayleiskaavasta tehdyt valitukset loppuvuonna (yksi valitus on tehty korkeimpaan hallinto-oikeuteen).

MAL 2023 -suunnitelman pohjalta käynnistettiin seudun kuntien ja valtiovallan kesken MAL-sopimusneuvottelut. Vuoden aikana kunnan edustajat osallistuivat -ensisijaisesti KUUMA-seudun edunvalvojina - aktiivisesti suunnitelman laatimiseen osallistumalla sekä hanketta edistäneisiin kokouksiin että vuorovaikutustilaisuuksiin. Kirkkonummi toimi KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023. Sen mukaisesti kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut oli vetovastuussa KUUMA-kaavoitusryhmän toiminnasta. Niin ikään puheenjohtajakunta vastasi osaltaan KUUMAN ja Uudenmaan liiton MAL-yhteistyön organisoinnista.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	Tot 7/22	TA 2023	Tot 12/23	Tila
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	0	0	5	5	Odotusten mukainen →
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl	1	1	1	1	Odotusten mukainen →
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	1	1	5	2	Alittunut ↓
Vuoden aikana hyväksytyt ranta-asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	0	1	2	Ylittynyt ↑

Tontti- ja paikkatietopalvelut

Tontti- ja paikkatietopalvelujen tehtävänä on kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maaomaisuuden hallinta: maanhankinta, asemakaavoitukseen liittyvät sopimukset yksityisten maanomistajien kanssa, tontinluovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen, tonttijaot sekä kunnan edustaminen maanmittaustoimituksissa. Palveluyksikkö vastaa kunnan paikkatietojärjestelmän sekä paikkatietoihin ja kiinteistöverotukseen liittyvien kuntarekisterien ylläpidosta ja kehittämisestä, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta, viranomais- ja maastomittauksesta sekä kunnan kopiolaitoksesta.

Toiminnan painopistealueet

- Maanhankinta yleiskaava-alueilla
- Hallintamuodoltaan monipuolisen asuntokannan rakentamisen edistäminen tontinluovutusehdoin ja merkittävässä maankäyttösopimuksissa
- Rakennusrekisterin parantaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnan kiinteistöverotusta varten kunnan rakennusrekisterin parantamista jatketaan ja integroidaan tarvittavat kiinteistö- ja rakennustiedot osaksi Facta-kuntarekisteriä. Kirkkonummi on KUUMA-kuntien puheenjohtajakunta vuonna 2023, jolloin tontti- ja paikkatietopalvelut -yksiköllä on vetovastuu KUUMA-asuntoryhmän toiminnasta.

Talousarvion toteutuminen, tilanne 31.12.2023

Maanvuokratuotot toteutuivat jonkin verran talousarviota korkeampina, taustalla vuokrasopimusten indeksikorotukset.

Raakamaan hankintaa yleiskaava-alueilla toteutettiin itäisellä Kirkkonummella hankkimalla vapaaehtoisin kaupoin AP-aluetta noin 0,8 ha sekä käyttämällä kaksi kertaa etuosto-oikeutta yhteensä noin 62,3 ha alueisiin (joista AP-aluetta noin 4,1 ha ja K-alueita noin 13,6 ha). Lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen myötä vuonna 2020 kunnanhallituksen tekemä etuosto-oikeuspäätös sai lainvoiman koskien noin 1,3 ha aluetta Veikkolassa. Kunta osti Veikkolan keskustan korttelista 39 kerrostalotontin (rakennusoikeus 1400 k-m² + yht 150 k-m²) takaisin konkurssipesältä. Muut tehdyt maakaupat olivat asemakaavan toteuttamiseen liittyviä. Maankäyttösopimuksia neuvoteltiin Läntisen Gesterbyn ja Tallinmäen asemakaavamuutoksissa, joista jälkimmäisessä sovittiin asuntotuotannon hallintamuodosta. Kirkkonummi toimi KUUMA-kuntien puheenjohtajakuntana, ja kunnangeodeetti vastasi KUUMA-asuntoryhmän puheenjohtajuudesta. Kunnan kiinteistöverotusta varten kunnan rakennusrekisterin parantamista jatkettiin ja tarvittavia kiinteistö- ja rakennustietoja integroitiin osaksi Facta-kuntarekisteriä.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	Tot 7/22	TA 2023	Tot 12/23	Tila
Luovutetut AO-tontit, kpl	4	3	50	3	Alittunut ↓
Luovutetut tuottajamuotoiset asuntotontit, rakennusoikeus k-m ²	3 055	2 950	5000	4200	Alittunut ↓

Kunnallistekniikkapalvelut

Kunnallistekniikkapalvelut -yksikkö vastaa yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa-, metsä- ja vesiomaisuuden investointirakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Lisäksi palveluyksikkö vastaa yksityistieavustuksista, hylättyjen ajoneuvojen viranomaistehtävistä sekä sijoitus-, katu- ja yleisten alueiden käyttö lupien myöntämisestä. Kunnallistekniikkapalvelut tuottaa kunnan sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti liikuntapaikkojen investointirakentamisen sekä niiden hoidon ja ylläpidon.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueet ovat asemakaava-alueiden yllä- ja kunnossapitotehtävät. Yllä- ja kunnossapitotehtäviin kuuluu mm. katujen päällysteiden korjaukset, katujen auraukset, katuvalaistuksen ylläpito, viheralueiden hoito, leikkipaikkojen ja lähivirkistysalueiden ylläpito.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Haastavassa kuntatalouden tilanteessa kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja kohdistetaan tärkeimpiin toimenpiteisiin ja tämä vaikuttaa kunnossapidon tasoon.

- Katujen päällysteiden uusimisen ja korjausten määrärahat kohdennetaan välttämättömiin korjauksiin, mutta ne eivät riitä korjausvelan pienentämiseen. Infraomaisuuden korjausvelkaa pyritään hallitsemaan investointiosaan sisältyvien saneeraushankkeiden kautta.
- Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallintarakenteiden kunnossapito-ohjeen mukaisia toimenpiteitä tehdään rajoitetusti. Hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä sisältyy lautakunnan talousarvion investointiohjelmaan. Hulevesijärjestelmäomaisuuden kunnan kartoitus sisältyy tulevien vuosien ohjelmaan, jota varten on varattava riittävä määräraha taloussuunnitelmavuosille.
- Katujen kunnossapidon kustannukset vaihtelevat sääolosuhteiden mukaan. TA 2023 esityksessä katujen kunnossapidon kustannuksia sopeutetaan tarvittaessa seuraavasti:
  - Kadut harjataan talven hiekoitussepelistä, mutta tehokas pölyntorjunta vaatii katujen pesua. Katujen kevätpesua voidaan supistaa olosuhteiden mukaisesti.
  - Katujen varret ja jalankulku- ja pyöräilyväylien reunat niitetään pääsääntöisesti kerran vuodessa.
  - Katujen talvikunnossapidon yhteydessä on aika ajoin tarvetta lumen ajolle. Lumenajoa vähennetään varastoimalla lunta rakennetun ympäristön yleisillä alueilla.
  - Lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkipaikkojen hoidon tasoa arvioidaan tarvittaessa. Kesäkuukaistutukset kuitenkin toteutetaan.
  - Yksittäisten aloitteiden ja palautteiden perusteella tehdään välttämättömimmät toimenpiteet tai varustelutason parannukset
- Talousarviossa ei ole varauduttu kesätyöntekijöiden palkkaamiseen

Talousarviossa on varauduttava kustannusindekseihin sidottujen sopimusten, energia- ja polttoainekustannusten sekä rakennusmateriaalien kustannusnousuun.

Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja kunnossapidon kustannukset kasvavat joka vuosi. Tämän vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti ja kunnossapidon tasoa sovitetaan käytössä oleviin määrärahoihin. Määrärahojen pysyminen samalla tasolla tai niiden pienentyminen johtaa nopeasti korjausvelan kasvamiseen. Korjausvelan kasvu puolestaan johtaa nopeasti kunnallistekniikkapalvelujen tuottamien palvelujen heikkenemiseen ja sitä myötä kunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen.

Talousarvioesitykseen ei ole budjetoitu puunmyyntituloja. Uuden metsäsuunnitelman mukaisesta toimenpideohjelmasta on valitettu. Hyväksytyin ja lainvoimaisen ohjelman toteuttaminen kilpailutetaan ja hoitotoimenpiteet voivat alkaa aikaisintaan talvella 2022–2023. Metsästrategian mukaisella enimmäishakkuu-määrällä 2 500 m³/v suuri osa myyntituloista kohdistetaan puun korjuuseen ja metsien hoitoon (harvennukset). Metsästrategian päivitys on vireillä ja sen laatimista kiirehditään.

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Talousarvioon sisältyvät liikennealueiden kunnossapidon määrärahat ovat 2,224 milj. euroa. Liikennealueiden kunnossapito käsittää mm. aluehoitajien palkkamäärärahat, kunnossapidon alue- ja talvihoitourakoiden katujen kunnossapito (katujen talvi- ja

kesäkunnossapito), kadunvarsien niitot, katujen kevätpesut ja puhtaanapito, katukalusteet (liikennemerkkit, jätteasiat, penkit tms.), muiden kulkuväylien ylläpito, yleisten alueiden valaistuksen, katujen päällystämiseen varatut määrärahat, joukkoliikenneinfran rakentamisen sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen määrärahavaraus.

- katujen päällysteiden uusimiseen ja korjauksiin on varattu 250 000 € määräraha (2022: 150 000 €, 2021: 100 000 €, 2020: 150 000 € ja 2019: 200 000 €).
- joukkoliikenneinfran rakentamisen määrärahavaraus (mm. pysäkkien perusparannukset) on 30 000 € (2022: 30 000 €, 2021: 30 000 € ja 2020: 50 000 €)
- liikenneturvallisuuden parantamiseen määrärahavaraus on 40 000 € kuntalaisten liikenneturvallisuusaloitteiden ym. toimenpiteiden toteuttamiseen (mm. ajoesteitä, hidasteiden korjaukset ja suojatiemaalaukset) (2022: 40 000 €, 2021: 40 000 € ja 2020: 80 000 €)
- aluehoitajien henkilöstökustannukset 170 000 €

Talvikunnossapidon toteutuneet kustannukset raportoidaan lautakunnalle erikseen hoitokausittain.

Talousarvioon sisältyvät lähivirkistysalueiden hoidon määrärahat ovat 0,683 milj. euroa. Lähivirkistysalueiden hoito käsittää mm. aluehoitajien palkkamäärärahat, kunnossapidon alue- ja viherhoitourakoiden viheralueiden kunnossapito, yleisten alueiden puistojen, viheralueiden ja leikkipaikkojen ylläpito, puistokalusteet (jätteasiat, penkit, pyörätelineet tms.), yleisten alueiden kausivalaistus ja yksittäiset puiden kaadot.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu nk. talkooavustus määräraha 40 000 euroa avustuksille (määräraha on alustavasti jaettu seuraavasti: kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen 20 000 euroa ja nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen 20 000 euroa). Vesiensuojelun avustukset ovat siirretty rakennus- ja ympäristölautakunnan määrärahoihin.

Yksityistieavustuksiin on varattu 150 000 euroa (2021: 150 000 €). Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia rahallisesti, jotta vakituisen asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Talousarvion toteutuminen ja olennaiset poikkeamat 31.12.2023:

Toimintakulujen osalta Kunnallistekniikkapalveluissa kulut ovat toteutuneet kokonaisuudessaan siten, että talousarvion mukainen budjetti on ylitetty. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat toteutuneet hieman budjetointia suurempana. Palvelujen ostot on ylittynyt huomattavasti ja tähän vaikuttaa alku- sekä loppuvuoden poikkeuksellisen haasteelliset talviolosuhteet, jotka nostivat talvikunnossapidon kustannuksia. Palvelujen ostojen kustannuksiin ovat vaikuttaneet myös pakolliset korjaukset katujen päällysteissä, hulevesijärjestelmissä ja leikkipaikkojen rakenteissa sekä uudisrakentamisen myötä ylläpitoon siirtyneiden alueiden osalta niiden kunnossapitokustannukset. Muut toimintakulut ovat jääneet hieman budjetoidun määrärahan alle. Palvelujen ostot ovat vuoden lopun tilanteessa noin 638 000 € suuremmat budjetoituun nähden. Toimintatuotot ovat toteutuneet talousarviota suurempina. Budjetoitua suurempana ovat toteutuneet katujen ja yleisten alueiden sijoitus- ja kaivuluvat, käyttöluvut sekä muut maksut. Myös HSL infrakorvaukset ovat toteutuneet budjetoitua suurempina.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	Tot 12/23	Tila
Hoidetut viheralueet, ha	169	167	162	
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	264	263	268	Ylittynyt ↑
josta katuja, km	129	131	132	Ylittynyt ↑
josta katujen vierellä olevia kevyen liikenteen väyliä, km	81	81	83	Ylittynyt ↑
josta muista kevyen liikenteen väyliä ja puistoraitteja, km	51	51	53	Ylittynyt ↑
josta pysäköintialueita, ha	6,2	5,7	5,9	Ylittynyt ↑

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomaisena. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Joukkoliikenteen kustannuksiin HSL:n kuntaosuuksiin vuodelle 2023 on varattu HSL:n talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti 6,096 milj. euroa, vuodelle 2024 on varattu 5,909 milj. euroa ja vuodelle 2025 on varattu 5,94 milj. euroa. Kuntaosuuksissa on huomioitu aiempina vuosina kertyneen ylijäämän vähentäminen kunnan maksuosuudesta. Kuntaosuuden lisäksi huomioidaan liityntäpysäköinnin kustannukset. HSL:n yhtymäkokouksen hyväksymässä lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmassa 2023-2025 Kirkkonummen kuntaosuus vuodelle 2023 on 6 123 000 €.

HSL:n kanssa käynnistetään neuvottelut vuoden aikana toteutettavista linjastomuutoksista, joilla tavoitellaan 107 000 euron vuosittaista säästöä Kirkkonummen kuntaosuuteen. Mahdolliset linjastomuutokset suunnitellaan ja kohdennetaan HSL:n kanssa yhteistyössä esimerkiksi kesäliikenteeseen.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

HSL:n toiminta-alueelle on rakenteilla suuria hankkeita: metron jatko Kivenlahteen, Espoon kaupunkirata Kauklahteen, poikittainen pikaraitio-yhteys Raide-Jokeri sekä useita muita raitiotiehankkeita. Metroliikenteen kasvavat infrakustannukset nostavat tulevina vuosina Kirkkonummen kuntaosuutta. Runkoverkosto edellyttää hyvin toimivaa liityntälinjastoa, jonka suunnittelussa asiakkaiden kuunteleminen on entistä keskeisempää. Kirkkonummen linjasto kilpailutettiin syksyllä 2021 Kivenlahden metron tilanteeseen tehdyn linjastosuunnitelman pohjalta. Uusi liikennöintisopimus alkaa vuoden 2023 alussa kestäen seitsemän vuotta. Metron liikennöinti käynnistyy joulukuussa 2022 aikana Kiven-lahteen. Kirkkonummen liityntälinjat liikennöidään ainakin vuoteen 2025 asti Matinkylään. Vaihtoehtona olisi siirtää päätepysäkki Kivenlahteen tai Espoonlahteen, jolloin matka-aika Matinkylään ja sen itäpuolelle kuten Helsinkiin pitenis. Tilannetta arvioidaan metroliikenteen käynnistymisen jälkeen. Veikkolan suunnalla Pohjolan liikenteen vetäytyminen markkinaehtoisesta liikenteestä toi keväällä 2022 haasteen palvelutason järjestämiseen, joka järjestyi uuden liikennöitsijän korvatussa poistunutta liikennettä.

HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelu on edelleen haasteellista. Matkustajamäärien hidas elpyminen ja liikkumisen muutos vaikuttaa lipputulokehitykseen sekä polttoaineiden ja energian hinta Ukrainan sodan vuoksi nostavat joukkoliikenteen kustannuksia. HSL on esittänyt uusia hinnoittelumalleja joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi varsinkin pitkillä matkoilla. Yhtenä vaihtoehtona on esitetty tasatariffimallia, joka lisäisi joukkoliikenteen käyttöä, mutta samalla nostaisi huomattavasti kehyskuntien ja eniten Kirkkonummen kuntaosuutta. Kunta on antanut alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä lausunnon asiasta.

Tilanne 31.12.2023:

Kunta on maksanut HSL:lle talousarvion mukaisesti kuntaosuutta 6,123 milj. €. HSL:n tilinpäätösennuste Kirkkonummen kuntaosuudeksi on kuitenkin huomattavasti talousarviota korkeampi (alustavasti 8,139 milj. €). Tämä vähentää Kirkkonummen aiemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää, jota on tämän jälkeen HSL:n tilinpäätösennusteen mukaan 31.12.2023 jäljellä 2,693 M€. Tilikaudelta 2022 muodostui ylijäämää Kirkkonummelle noin 2 miljoonaa euroa kumulatiivisen ylijäämän ollessa 4,7 miljoonaa 31.12.2022.

HSL:lle tutkittavaksi esitettyä 107 000 euron lisäsäästöavoitetta ei ole kokonaisuudessaan toteutettu, koska säästöjä ei ollut helposti enää löydettävissä koronavuosina tehtyjen merkittävien säästötoimenpiteiden vuoksi. Kuitenkin HSL:n suunnittelussa löydettiin noin 15 000 euron edestä säästöjä. Lisäsäästötoimenpiteet olisivat merkittävästi heikentäneet matkustajamäärien kasvun edellytyksiä, sillä matkustajamäärät ovat lähteneet viime ja edellisvuonna merkittävästi kasvuun Kirkkonummen joukkoliikenteessä. Koko seudun matkustajamäärien kehitys on koronan jälkeen lähtenyt selvään nousuun, mutta on jäljessä strategiatavoitteista.

Matkustajamäärät Kirkkonummen alueella ovat kasvaneet huomattavasti vuosina 2022-2023 ja ohittaneet vuoden 2019 bussiliikenteen matkustajamäärien tason. Junaliikenteessä matkustajamäärät ovat vuosien 2016-2017 tasolla. Junaliikenteessä tapahtui selkeä matkustajamäärien kasvu vuosina 2018-2019 metron liityntäliikenteeseen siirtymisen vuoksi. Tämän vuoksi lukuja ei voi verrata samalla tavalla vuoteen 2019 kuin bussiliikenteessä ennen koronaepidemiaa. Lipputulot ovat kasvaneet maltillisemmin kuin matkustajien nousijamäärät lippuhintojen laskemisen myötä, mikä lienee osaltaan avittanut matkustajamäärien kasvua.

Kirkkonummella alkoi uusi HSL:n liikennöintisopimus vuoden 2023 alussa. Sopimusliikenteenharjoittajana jatkoi Oy Pohjolan Liikenne Ab. Samaan aikaan otettiin käyttöön uusi linjastosuunnitelma, jonka muutokset olivat varsin vähäisiä. Linjastosuunnitelma

toi noin 100 000 euron kustannussäästön. Uuden liikennöintisopimuksen kilpailutuksen myötä vertailukelpoinen kustannustaso tipahti 11 % edellisestä sopimuskaudesta. Yhtenä syynä on asteittainen sähköbussikaluston lisääminen Kirkkonummella. Tosin polttoaineiden ja energian hinnan sekä inflaation myötä kustannustaso on noussut liikenteen kilpailuttamisen jälkeen, mutta ilman uuden liikennöintisopimuksen tuomaa kustannussäästöä Kirkkonummen liikenteen kustannukset olisivat merkittävästi nykyistä suuremmat.

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöomaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen 60 000 €

Vuonna 2023 investointirahaa käytetään mm. erilaisten paikkatietoaineistojen tuottamiseen ja täydentämiseen. Lisäksi kunnan paikkatietojärjestelmää päivitetään ja laajennetaan palvelemaan paremmin nykyaikaisten paikkatietojen tuottamista ja käsittelyä.

Vuonna 2023 on tarkoitus uusia digitaalisten paikkatietojen ja dokumenttien myyntiin tarkoitettu verkkokauppa. Sitowisen Louhi Kauppa -sähköisen verkkokaupan toiminta loppuu vuoden 2022 loppuun mennessä ja korvaava verkkokauppa otetaan käyttöön vuonna 2023. Kaupan kautta voidaan myydä haluttuja aineistoja käyttäjille ja palvelu hoitaa automaattisesti tuotteiden toimittamisen ja laskutuksen.

Lisäksi vuonna 2023 Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailuttaa koko pääkaupunkiseudun kattavan ilmakeuhahankkeen, jossa myös Kirkkonummi on mukana omalla osuudellaan.

Tilanne 31.12.2023

Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti 27.4.2023 hankkia Tiera Oy:n kilpailuttaman Tiera City-paikkatietojärjestelmän ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle lisäinvestointimäärärahaa 100 000 euroa vuodelle 2023 hankkeelle "Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen". 22.5.2023 kunnanvaltuusto päätti myöntää lisäinvestointimäärärahan kyseiselle hankkeelle. 19.12.2023 Kirkkonummen kunta ja Kuntien Tiera Oy allekirjoittivat sopimuksen Tiera City järjestelmän hankkimisesta. Sopimuksen mukaisesti käyttöönottomaksuista maksettiin 50 % ennen käyttöönoton käynnistymistä, eli 31.12.2023 mennessä investoinnista on maksettu 86 200 euroa.

Paikkatietojen nykyaikaisen tuottamisen ja viranomaismittausten suorittamisen parantamiseksi paikkatietopalveluihin hankittiin kaksi uutta maastotietokonetta korvaamaan vanhat maastotietokeet. 31.12.2023 mennessä, investoinnista on maksettu 16 800 euroa. Aineistonmyyntipalvelun, eli karttakaupan hankinta, kilpailutettiin ja toimittajaksi valittiin Esri Finland Oy. Toimittaja on toimittanut palvelun ja palvelu on otettu käyttöön marraskuussa 2023. 31.12.2023 mennessä investoinnista on maksettu 17 400 euroa. Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailutti koko pääkaupunkiseudun kattavan ilmakeuhahankkeen ja toimittajaksi valittiin MGGP Aero Sp. z o.o. Toimittaja toimitti ortoilmakuvat tilaajille lokakuussa 2023. 31.12.2023 mennessä investoinnista on maksettu 21 650 euroa.

Kiinteät rakenteet

Investointien tilanne 31.7.2023 on raportoitu liitteenä olevassa taulukossa.

Liikenneväylät ja puistot
Aluekohtaiset tiet ja muut liikennealueet

Isot hankkeet 3 960 000 €

- Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen (STk-urakka)
- Suunnittelu, toteuta, kehittä -hankkeena toteuttava hanke. Tehdään yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Kunnan osuus 100 %.

keskusta:

- Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen
- Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen
- Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen

- Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi- Siuntio

Uudet asemakaavahankkeet alueittain 12 350 000 €

- Juhlakallio ja Tolsanmäki
  - Hankkeiden katu- ja rakennussuunnittelu on käynnistynyt vuonna 2021. Juhlakallion suunnitelmista on jätetty oikaisuvaatimus hallinto-oikeuteen. Tolsanmäen suunnitelmat valmistuvat vuoden 2022 aikana. Rakentaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2023.

Keskusta ja lähialueet:

- Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie
- Vesitorninmäki itäosa: Vesitorninrinne
- Tolsanportti
- Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)

Jorvas ja lähialueet:

- Kvis- ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue

Laajakallio ja lähialueet:

- Killinmäki

Masala ja lähialueet:

- Tinantien, Suomalapolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen
- Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen
- Mustikkarinne

Sundsberg ja lähialueet:

- Sarvikiinportti
- Kolabacken

Veikkola:

- Eerikinkartano 1. vaihe
- Veikkolanpuro II

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain 3 600 000 €

Keskusta ja lähialueet:

- Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen
- Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evitskogintie-Solvikintie rakentaminen

Masala ja lähialueet

- Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen
  - Parannetaan alueen vieraspysäköintiä rakentamalla muutama paikka kadun varteen.

Veikkola:

- Impivaaranpolun ja p-alueen (koulun ja päiväkodin länsipuolella) suunnittelu ja rakentaminen
- Eerikinkartanontien liikenneturvallisuuden parantaminen Vuorenmäen koulun kohdalla

Kevyen liikenteen raiteiden rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)

- Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjököllantielle ja Kylmäläntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllan koululle, tie-, rakennussuunnittelu ja rakentaminen
- Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta välille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174)
- Tolsan asemaseutu-Jorvas ratareitien suunnittelu ja rakentaminen
- Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet

- Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi
- Hulevesijärjestelmien saneeraus
- Hankkeiden jälki/takuaikaiset kustannukset
- Ennalta määrittelemättömät selvitykset, pienet suunnittelukohteet

Korjausrakentaminen/saneerauskohteet 5 920 000 €

- Sokeritehtaantien saneeraus
  - Sokeritehtaantien saneerataan kolmessa vaiheessa, joista kaksi ensimmäistä toteutetaan vuonna 2023.
- Munkinmäentien saneeraus
- Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen
- Purokummuntien risteysalueen parantaminen
- Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu
- Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja
- Alueiden 12 (Kyntäjäntie, Takkumäentie ja Pienviljelijäntie) katujen rakentaminen
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Veikkolan hiekkasiilon tontin muotoilu
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen

Liikunta ja virkistysalueet 1 225 000 €

- Keskustan urheilupuiston skeittipaikka
  - Uusi skeittipaikka rakennetaan urheilukentän ja uimahallin väliselle alueelle.

Keskusta

- Keskustan urheilupuisto: skeittialue
- Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä
- Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus
- Heikkilän jalkapallokentän aidan uusiminen

Sundsberg ja lähialueet

- Sarvikinportin uimaranta ja ulkokuntoilupaikka, rakentaminen

Ulkoilualueet ja rannat

- Tampanjan p-alue
- Syväjärven uimarannan kehittäminen, suunnittelu
- Latuverkoston peruskorjaus

Investointitaulukko 2023

LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOT	KS 2023	Toteuma	Toteuma %	Tilanne 31.12.2023
Isot hankkeet	-5 040 000	-6 686 662	132,7 %	
Keskusta:	-3 950 000	-5 645 739	142,9 %	
Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-3 185	3,2 %	Kohteen yleissuunnittelu on käynnistynyt.
Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-3 500 000	-5 134 063	146,7 %	Stk-urakka. Katusuunnitelmat hyväksytyt. Ensimmäinen silta avautunut liikenteelle syyskuussa. Kokonaisbudjetti (11,5 miljoonaa) tulee ylittymään ennakoiduttomien lisätöiden takia. Yhdyskuntatekniikan lautakunta on käsitellyt kustannusylityksiä 30.3.2023 § 37.
Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-87 254	87,3 %	Kohteen yleissuunnittelu on käynnistynyt. Suunnitellaan yhdessä hankkeen Asematien hankkeen kanssa.
Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-385 337	385,3 %	Suunnittelu käynnissä. Infrakit- pilottikohde. Budjetti ylittyy valitun tarjouksen ollessa suurempi kuin budjetti
Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi- Siuntio	-150 000	-35 900	23,9 %	Suunnittelu käynnissä.
Masala:	-10 000	-11 365	113,7 %	
Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 1. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50%): Masalan(portti) eritasoliittymä, rinnakkaisytteudet ja liikenneturvallisuuden parantaminen	-10 000	-11 365		Tiesuunnitelma valmis, mutta siihen tehdään kaavojen takia päivitystä.
Veikkola:	-1 080 000	-1 029 558	95,3 %	
Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja	-1 000 000	-967 356	96,7%	Kohde valmistunut.
Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) ja 18 (Paasitie) ja Peräläntien välillä vt1:n ylikulkusilta-rakennettu osuus katujen rakentaminen sekä Impivaarantien ja Männistötie saneeraus	-80 000	-62 202	77,8 %	Suunnittelu käynnissä.

Uudet asemakaavahankkeet alueittain	-12 540 000	-5 741 082	45,8 %
--	--------------------	-------------------	---------------

(*) = maankäyttösuunnitelma voimassa

(**) = maankäyttösopimus allekirjoitettu, kaava ei lainvoimainen

(***) = edellyttää sopimusta, mutta sopimusta ei vielä ole. Hanke ei ole käynnistynyt

Keskusta:	-4 050 000	-3 424 587	84,6 %
------------------	-------------------	-------------------	---------------

Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie (***)	-300 000	-62 820	20,9 %	Katu- ja rakennussuunnittelu käynnissä.
Vesitorinmäki itäosa: Vesitorinrinne (*) Katujen ja puistojen suunnittelu ja rakentaminen	-1 500 000	-1 029 008	69,3,0 %	Rakentaminen valmis.
Munkinmäenpuisto: Munkinmäentien, Luostarinrinteen, Apotintien, Eteläisen asema-aukion, Munkinkujan, Apotinpuiston, Apotinpolun, Munkinpolun, Purotien, Purokujan, Puropolun ja P-Munkinpihan rakennussuunnittelu ja rakentaminen (***)	-150 000	-328 828	219,2 %	Suunnittelu käynnissä (Munkinmäentien saneeraus hanke, Luostarinrinne omana hankkeena) Ylittää budjetin odotettua kalliimman suunnittelun takia.
Tolsanportti	-50 000	0	0,0 %	Suunnittelu ei ole käynnistynyt.
Tolsanjärvi (ent. Drusibacken) (***)	-50 000	-112 339	224,7 %	Yleissuunnittelu käynnissä. Odottaa kaavaa ennenkuin katu- ja rakennussuunnittelu voi käynnistyä.
Juhlakallio ja Tolsanmäki (*)	-2 000 000	-1 881 592	94,1 %	Juhlakallion rakentaminen käynnissä. Tolsanmäen suunnittelu kesken.
Louhosrinne 1.				

Jorvas ja lähialueet:	-400 000	0	0,0 %
------------------------------	-----------------	----------	--------------

Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue (***)	-400 000	0	0,0 %	Yleissuunnittelu kesken. Odottaa kaavaa.
--	----------	---	-------	--

Laajakallio ja lähialueet:	-100 000	0	0,0 %
-----------------------------------	-----------------	----------	--------------

Killinmäki	-100 000	0		Ei käynnistynyt
------------	----------	---	--	-----------------

Masala ja lähialueet:	-2 350 000	-1 371 537	58,4 %
------------------------------	-------------------	-------------------	---------------

Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen (**)	-500 000	-1 383 465	276,7 %	Kohde valmis.
Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen (*)	-1 500 000	11 928	-0,8 %	Suunnittelu valmis. Rakentaminen odottaa maakaapelin rakentamista, jotta katu saadaan kerralla kuntoon.
Mustikkarinne	-350 000	0	0,0 %	Ei käynnistynyt. Odottaa kaavaa.

Sundsberg ja lähialueet	-5 100 000	-869 603	17,1 %	
Riistametsä (*)	-400 000	-546 637	136,7 %	Valmis. Ylitti budjetin hankkeen aikataulun pidentymisestä johtuvien kustannusten takia.
Sarvviikinportti (*)	-1 500 000	-51 705	3,4 %	Suunnittelu valmis. Katusuunnitelmat valmiit. Ratkaisu hallinto-oikeudesta saatu. Rakennussuunnitelmat valmiit.
Kolabacken (**)	-3 200 000	-271 261	8,5 %	Suunnittelu käynnissä.

Veikkola:	-540 000	-75 355	14,0 %	
Eerikinkartano 1. vaihe	-150 000	-3 700	2,5 %	Yleissuunnittelu käynnistymässä.
Veikkolan hiekkasiilon tontin	-90 000	-71 655	79,6 %	Kohde valmis
Veikkolanpuro II (***)	-300 000	0	0,0 %	Suunnittelu ei käynnistynyt. Odottaa kaavaa.

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain	-8 200 000	-2 481 194	30,3 %	
--	-------------------	-------------------	---------------	--

Keskusta ja lähialueet	-3 480 000	-1 605 028	46,1 %	
Tallinmäki: Rovastipuiston rakentaminen	-70 000	0	0,0 %	Toteutus Yhteiskampus-hankkeen yhteydessä. Suunnittelu käynnistymässä.
Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen	-900 000	-572 276	63,6 %	Kärrytien hulevesijärjestelmän osalta rakentaminen valmis.
Tievalaistus kohde 13: Österbyntie väli Pähkinätie-Aavaranta suunnittelu ja rakentaminen	0	-26 332		Työt valmiit. Vastaanotto kesken.
Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evitskogintie-Solvikintie rakentaminen	-110 000	-128 380	116,7 %	Kohde valmis.

Purokummuntien risteysalueen parantaminen	-300 000	-36 737	12,2 %	Suunnitelmat valmiit. Rakentaminen vuonna 2024
Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu	-1 600 000	-813 814	50,9 %	Rakentaminen kesken. Valmis kesällä 2024. Ylittää budjetin.
Munkinmäentie välillä Purokumm	-500 000	-27 489	5,5 %	Suunnittelu valmis. Rakentaminen vuonna 2024.

Masala ja lähialueet	-400 000	-129 766	32,4 %	
Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen	-300 000	-113 966	38,0 %	Rakentaminen käynnissä.
Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen	-100 000	-15 800	15,8 %	Rakentaminen käynnissä.

Kantvik ja lähialueet	-1 000 000	-19 613	2,0 %	
Sokeritehtaantien saneeraus	-1 000 000	-19 613	2,0 %	Suunnittelu valmis. 1.vaiheen rakentamisen kilpailutus kesken.

Veikkola	-80 000	-114 741		
Impivaaranpolun ja p-alueen suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-18 209	91,0 %	Suunnittelu valmis.
Liik.turv.parant.Vuorenmäen ko	-60 000	-17 638	29,4 %	Suunnittelu käynnissä.
Tievalaistus kohde 12: Lamminpääntie väli n. 280-kunnan rakentaminen	0	-78 894		Rakentaminen valmis. Vastaanotto kesken.

Kevyen liikenteen raittien rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)	-2 730 000	-161 819	5,9 %	
Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-400 000	-2 917	0,7 %	Suunnitelmat valmiit. Hankkeen toteutus siirtymässä.
Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-1 000 000	-65 396	6,5 %	Rakennussuunnittelu valmis. Tiesuunnitelma hyväksymiskäsittelyssä. Rakentamista siirrettiin eteenpäin talousarviossa 2024.
Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjököllantielle ja Kylmäläntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllan koululle, tie-, rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-150 000	-7 423	4,9 %	Tiesuunnitelma valmis.
Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta välille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174)	-1 000 000	-76 184	7,6 %	Rakennussuunnitelmat valmiit. Kohteen rakentaminen alkanut.
Tolsan asemanseutu-Jorvas rataraitin suunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-9 899	9,9 %	Toteuttamisselvitys tehty. Hankkeen toteutus siirtymässä.
Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen	-80 000	0	0,0 %	Suunnittelu valmistelussa.

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-510 000	-450 227	88,3 %	
Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-200 000	-169 145	84,6 %	
Hulevesijärjestelmien saneeraus	-100 000	0	0,0 %	
Hankkeiden jälki/takuu. kust.	-200 000	-264 989	132,5 %	
Enn. määrittelemättömät selv.	-10 000	-16 093	160,9 %	

LIIKUNTA- JA VIRKISTYSALUEET	KS 2023	Toteuma	Toteuma %	Tilanne
	-1 265 000	-849 531	67,2 %	

Keskusta	-735 000	-613 899	83,5 %	
Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä	-270 000	-408 550		Rakentaminen valmis. Ylittää budjetin.
Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus	-25 000	-27 867		Suunnittelu kesken.
Juhlakallion ulkokuntoilupaikan rakentaminen	-30 000	0		Ei toteudu tänä vuonna
Keskustan urhp. skeittipuisto	-380 000	-162 425	42,7 %	Rakentaminen kesken. Valmis viimeistään toukokuussa 24. Ylittää budjetin.
Syväjärven uimarannan kehittäminen	-30 000	-15 057	50,2 %	Suunnittelu kesken.

Veikkola	-30 000	0	0,0 %	
Latuverkoston peruskorjaus	-30 000	0		Suunnittelu kesken

Sundsberg ja lähialueet	-400 000	-18 916	4,7 %	
Sarvviikinportin uimaranta ja ulkokuntoilupaikka, rakentaminen	-400 000	-18 916	4,7 %	Suunnittelu keskeytetty. Hanketta ei voi toteuttaa suunnitellussa laajuudessa.

Ulkoilualueet ja rannat	-100 000	-216 716	216,7 %	
Meikon p-alue	0	-1 233		Suunnitelmat valmiit. Toteutus myöhemmin.
Tampanjan p-alue	-100 000	-215 482	215,5 %	Rakentaminen valmis. Budjetti ylittyy.

Liikenneväylät ja puistot sekä liikunta- ja virkistysalueiden investoinnit yhteensä

-27 045 000 -15 758 469 58,3 %

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

-160 000 -142 050 88,8 %

Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen

-160 000 -142 050

88,8 %

Kunnanvaltuusto myönsi 100 000 euron lisämäärärahan hankkeelle 25.5.2023 § 42

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan investoinnit yhteensä

-27 205 000 -15 900 519 58,7 %